

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри фінансів, обліку та
оподаткування

Протокол № 20 від 10 червня 2021 р.

Зав. кафедри  М.Т. Шендригоренко

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«ЦЕНТРАЛЬНИЙ БАНК І ГРОШОВО -КРЕДИТНА ПОЛІТИКА»

Ступінь: бакалавр

Кількість кредитів ECTS 5

Розробник: Коверза В.С.
доцент, к.е.н.

2021 – 2022 навчальний рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни денна/заочна форма навчання
Обов'язкова (для студентів спеціальності "назва спеціальності") / вибіркова дисципліна	Фінанси, банківська справа та страхування
Семестр (осінній / весняний)	весняний
Кількість кредитів	5
Загальна кількість годин	150
Кількість модулів	1
Лекції, годин	32
Практичні / семінарські, годин	16
Лабораторні, годин	-
Самостійна робота, годин	102
Тижневих годин для денної форми навчання:	
аудиторних	3,4
самостійної роботи студента	7,3
Вид контролю	екзамен

2. Програма дисципліни

Мета вивчення дисципліни полягає у поглиблені і розширені теоретичних знань щодо основ діяльності та функціонування центрального банку; відповідальності за стратегію та тактику поведінки банку на ринку; набуття вмінь та навичок обробки та узагальнення інформації щодо роботи центрального банку.

Завдання дисципліни полягає у набутті теоретичної і практичної підготовки здобувачів ВО у сфері монетарної, грошово-кредитної політики, діяльності та функціонування центрального банку, його ролі і місця, забезпечення стійкості національної валюти, стабільності банківської системи, оптимальної організації платіжної системи і динамічного розвитку економіки в сучасних умовах.

Предмет: фінансово-економічні відносини, які обумовлюють виникнення та функціонування центральних банків та діяльність центрального банку України по виконанню своїх головних задач.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

Тема 1. Виникнення центральних банків, їх задачі та функції

Тема 2. Регулювання готівкового грошового обігу та емісія грошей

Тема 3. Кредитні відносини центральних банків з комерційними банками

Тема 4. Організація міжбанківських розрахунків

Тема 5. Кредитно – розрахункове обслуговування уряду

Тема 6. Валютне регулювання та контроль

Тема 7. Регулювання банківської діяльності та нагляд

Тема 8. Грошово - кредитна політика та інструменти її реалізації

Тема 9. Центральний банк – інформаційно -аналітичний центр грошово-кредитної системи

Опанування дисципліни дозволяє забезпечити:

1) формування:

– **загальних програмних компетентностей:**

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність бути критичним і самокритичним;
- здатність працювати у команді;
- здатність працювати автономно.

– **фахових програмних компетентностей:**

- здатність до діагностики стану грошово - кредитної політики;
- здатність застосовувати знання законодавства у сфері банківської діяльності та нагляду;
 - здатність виконувати контрольні функції у сфері нагляду за банківською діяльністю та готівково - грошовим обігом;
 - здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення;
 - здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку.

2) досягнення **програмних результатів навчання:**

- знати і розуміти теоретичні основи та принципи функціонування центральних банків;
 - визначати особливості організації міжбанківських розрахунків;
 - знати механізм функціонування кредитних відносин центральних банків з комерційними банками;
 - володіти методичним інструментарієм діагностики стану грошово - кредитної політики;
 - розуміти принципи, методи та інструментами валютного регулювання та контролю;
 - формувати і аналізувати фінансову звітність центральних банків та комерційних банків;
 - ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан банківської справи країни;
 - володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів;
 - застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати;

- виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань;

- виконувати функціональні обов'язки в групі, пропонувати обґрунтовані фінансові рішення.

3) набуття **результатів навчання** (згідно Дублінських дескрипторів):

- **знання:**

- сутності, структури, функцій, основних завдань і призначення центрального та комерційних банків;

- законодавчої та нормативної бази, що регулює банківську діяльність;

- механізму та середовища функціонування банківських фінансів;

- механізму та інструментів регулювання готівкового грошового обігу та емісії грошей;

- сутності, функцій та принципів кредитно – розрахункового обслуговування уряду;

- сутності, значення і технології здійснення регулювання банківської діяльності та нагляду;

- порядку формування організації валютного регулювання та контролю;

- механізму забезпечення управління банківською діяльністю;

- сутності функціонування контролю банківської діяльності та нагляду;

- досвіду організації міжбанківських розрахунків.

- **уміння/навички:**

- аналізувати діяльність центрального банку; класифікувати комерційні банки за різними ознаками; групувати показники банківської діяльності за видами здійснюваних операцій;

- структурувати інструменти управління банківською діяльністю;

- організувати та забезпечити валютний контроль;

- використовувати набутий обсяг знань для забезпечення сталої діяльності банків;

- організувати проведення банківськими установами операцій по формуванню ресурсів;

- організовувати міжбанківські відносини;

- робити відповідний аналіз та здійснювати міжбанківські розрахунки;

- використовувати професійні знання та навички при регулюванні готівкового грошового обігу та емісії грошей;

- оцінювати стан та проблеми розвитку банківництва в країні;

- відстежувати та враховувати перспективні можливості розвитку Центрального банку як інформаційно - аналітичного центру грошово-кредитної системи;

- вирішувати проблемні ситуаційні завдання у банківській діяльності, генерувати ідеї з урахуванням світового досвіду організації банківської справи;

- володіти прийомами пошуку та використання наукової інформації, використовувати при цьому технічні засоби збору та обробки інформації, працювати на персональному комп'ютері.

- **комунікація:**
 - демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні;
 - використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності.
- **відповідальність і автономія:**
 - демонструвати розуміння вимог щодо професійної діяльності, зумовлених необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави;
 - продовжувати навчання впродовж життя з метою поглиблення набутих та здобуття нових фахових знань у банківській сфері.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма навчання)				
	усього	у тому числі			
		лекц.	пр./сем.	лаб.	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Організаційні засади діяльності центральних банків					
Тема 1. Сутність, складові та засади організації місцевих фінансів	14	2			12
Тема 2. Місцеві бюджети - визначальна ланка місцевих фінансів	18	4	2		12
Разом за змістовим модулем 1	32	6	2		24
Змістовий модуль 2. Діяльність центральних банків у сфері регулювання банківської діяльності					
Тема 3. Кредитні відносини центральних банків з комерційними банками	17	4	2		11
Тема 4. Організація міжбанківських розрахунків	17	4	2		11
Тема 5. Кредитно – розрахункове обслуговування уряду	17	4	2		11
Тема 6. Валютне регулювання та контроль	17	4	2		11
Тема 7. Регулювання банківської діяльності та нагляд	17	4	2		11
Тема 8. Грошово - кредитна політика та інструменти її реалізації	17	4	2		11
Тема 9. Центральний банк – інформаційно -аналітичний центр грошово-кредитної системи	16	2	2		12
Разом за змістовим модулем 2	118	26	14		78
Усього годин	150	32	16	-	102

4. Теми семінарських/практичних/лабораторних занять

№ з/п	Вид та тема семінарського заняття	Кількість годин
1	Семінар – дискусія «Регулювання готівкового грошового обігу та емісія грошей»	2
2	Семінар запитань і відповідей «Кредитні відносини центральних банків з комерційними банками»	2
3	Семінар Захист групових проєктів	2
4	Семінар – дискусія «Кредитно – розрахункове обслуговування уряду»	2
5	Семінар з виконанням розрахункових задач «Валютне регулювання та контроль»	2
6	Семінар з виконанням розрахункових задач «Регулювання банківської діяльності та нагляд»	2
7	Семінар з виконанням розрахункових задач «Грошово - кредитна політика та інструменти її реалізації»	2
8	Семінар запитань і відповідей «Центральний банк – інформаційно -аналітичний центр грошово-кредитної систем»	2
Всього		16

5. Розподіл балів, які отримують студенти

- вид контролю: екзамен

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються у випадку проведення екзамену: впродовж семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів).

Оцінювання студентів протягом семестру (очна форма навчання)

№ теми практично-го заняття	Аудиторна робота						Позааудиторна робота	Сума балів
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання, задачі	Обговорення теоретичних питань теми	Індивідуальне завдання	ПМК	Захист групових проєктів	Завдання для самостійного виконання	
Змістовий модуль 1								
Семінар 1	2	2	1	-	-	-	-	6
Разом змістовий модуль 1	2	2	1	-	5	-		10

Змістовий модуль 2								
Семінар 2	2	1	1	-	-	-	1	5
Семінар 3	-	-	-	-	-	5	-	5
Семінар 4	2	1	1	-	-	-	1	5
Семінар 5	2	1	1	-	-	-	1	5
Семінар 6	2	1	1	-	-	-	1	5
Семінар 7	2	1	1	-	-	-	1	5
Семінар 8	2	1	1	-	-	-	1	5
Разом змістовий модуль 2	12	6	6	-	5	5	6	40
Разом								50

Оцінювання студентів протягом семестру (заочна форма навчання)

Поточне тестування та самостійна робота			Підсумковий тест (екзамен)	Сума в балах
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Індивідуальне завдання	50	100
25	10	15		

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	
60-69	E	3, «задовільно»
35-59	FX	2, «незадовільно»
0-34	F	